

ЗАЛЕЖНІСТЬ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ ВІД ІНТЕНСИВНОСТІ РОСТУ ТЕЛИЦЬ

С. П. Паніна, м. н. с., svetlana_panina@ukr.net

Кіровоградська державна сільськогосподарська дослідна станція НААН
с. Созонівка, Кіровоградський р-н, Кіровоградська обл.

Загальновідомо, що реалізація генетично обумовленого рівня молочної продуктивності пов'язана з характером ростових процесів. Наразі не існує єдиної думки щодо оптимальної живої маси телиць різного віку, тому вивчення цієї ознаки є актуальним. Метою досліджень було вивчення молочної продуктивності корів різних селекційних індексів батьків залежно від їх живої маси у період від народження до 18-ти місячного віку.

Дослідження проведено в умовах племзаводу ДП «ДГ „Елітне” КДСГДС НААН» (Кіровоградського району Кіровоградської області) на поголів'ї 403 корів української червоної молочної породи, різних значень селекційного індексу (СІ) батька, взятих із «Картки племінного бугая» (форма №1-мол). За показниками селекційних індексів сформовано чотири групи плідників-батьків, розділених на градації: менше 0 (кількість доньок становила 78 гол.), до 300 ($n = 62$), від 301 до 600 ($n = 56$), понад 600 ($n = 109$); загальна кількість нащадків, батьки яких мали оцінку за СІ, становила 305 голів, без оцінки — 98 голів.

Матеріалом вивчення була зоотехнічна інформація форми №2-мол, «Картки племінної корови», зокрема молочна продуктивність (надій за 305 днів кращої лактації, вміст та вихід молочного жиру) залежно від градації живої маси (кг) телиць при народженні (до 24,9, 25–26,9, 27 і вище), у віці 6 (до 160, 161–170, 171 і вище, кг), 12 (до 270, 271–320, 321 і вище) та 18 місяців (до 370, 371–420, 421 і вище).

Встановлені додатні та достовірні коефіцієнти кореляції між живою масою телиць та надоем і виходом молочного жиру в усі періоди вирощування свідчать про доцільність добору за живою масою тварин у молодому віці для одержання в подальшому більш високої молочної продуктивності; від'ємний зв'язок виявлено між живою масою телиць та вмістом молочного жиру.

Проведений аналіз показників молочної продуктивності корів залежно від інтенсивності їх росту показав, що тварини всіх груп давали кращі показники надою (7004–7409 кг), якщо при народженні їхня жива маса становила 31 кг і більше, за винятком корів селекційного індексу батька до 0 та понад 600.

За молочною продуктивністю корови з живою масою при народженні до 24,9 кг поступалися тваринам, жива маса яких становила 25–26,9 кг: за надоєм — на 551,8–712,3 кг ($P < 0,05$, $P < 0,001$), за виходом молочного жиру — на 13,2–66,3 кг ($P < 0,05$, $P < 0,001$) — крім тварин з СІ батьків від 1 до 600. Різниця за надоєм з теличками живої маси при народженні 27 кг і вище становила 3,0–4085,1 кг ($P < 0,001$), за виходом молочного жиру — 3,8–150,5 кг ($P < 0,01$, $P < 0,001$).

У 6-місячному віці для корів, батьки яких були без оцінки, оптимальною є маса 161–170 кг. Різниця між теличками живої маси до 160 кг та понад 170 кг за надоєм становила 555,3 кг і 681,9 кг ($P < 0,01$), за виходом молочного жиру — 26,5 кг і 27,8 кг ($P < 0,05$). У тварин з СІ батьків до 0 та 1–300, при живій масі телиць понад 171 кг, надій був вищим на 556,6...2080 кг ($P < 0,001$), а вихід молочного жиру — на 13,0...77,2 кг ($P < 0,001$) порівняно з показниками продуктивності телиць живою масою до 160 та 161–170 кг. У худоби з СІ батьків від 301 до 600, за живої маси 161–170 кг, продуктивність була вищою, різниця за надоєм становила 752,6 кг і 1296,9 кг ($P < 0,01$), за виходом молочного жиру — 27,9 кг і 50,6 кг ($P < 0,05$) порівняно з телицями живою масою до 160 кг та 171 кг і вище. За живої маси до 160 кг та селекційного індексу батька 601 і вище тварини мали більший надій (на 287,2 і 741,4 кг молока) та вихід молочного жиру (на 11,9 і 27,1 кг) порівняно з молочною продуктивністю телиць із живою масою 161–170 і понад 171 кг.

У віці 12-ти місяців оптимальною вагою для нащадків бугаїв без оцінки, зі значенням СІ меншим від 0 та 1–300, є жива маса 321 кг і більше. Різниця за надоєм з тваринами, які у цей період життя мали живу масу до 270 кг та 271–320 кг, була у межах 187,2...1709,3 кг ($P < 0,05$, $P < 0,01$, $P < 0,001$), за виходом молочного жиру — 13,0...63,6 кг ($P < 0,05$, $P < 0,01$). Для тварин з СІ батьків 301–600 оптимальна жива масою у 12-місячному віці — 271–320 кг, перевага за надоєм порівняно з телицями живою масою до 270 кг і понад 321 кг становила 821,6 кг ($P < 0,05$) і 1011,6 кг ($P < 0,05$), за виходом молочного жиру — 33,1 і 36,4 кг ($P < 0,05$).

Більш високі показники молочної продуктивності мають корови з СІ батьків 601 і вище, якщо жива маса телиць 12-місячного віку не перевищує 270 кг. Різниця за надоєм з теличками живою масою 271–320 кг та понад 321 кг була на рівні 928,3 кг і 984,5 кг ($P < 0,05$), за виходом молочного жиру — 32,3 кг і 35,5 кг ($P < 0,05$).

У віці 18-ти місяців при живій масі телиць 421 кг і вище молочна продуктивність більша у корів без присвоєного селекційного індексу батька та усіх градацій СІ батьків, крім 301–600 (вища продуктивність за живої маси до 370 кг).

Підсумовуючи результати досліджень, можна зробити висновок про доцільність врахування живої маси телиць різних селекційних індексів батьків у селекційно-племінній роботі з худобою української червоної молочної породи, що сприятиме зростанню молочної продуктивності корів.